

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

СЕЛО БОРИМА, ОБЩИНА ТРОЯН

УТВЪРЖДАВАМ!

ДИРЕКТОР:

ИВАНКА МИТКОВА

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ

НА УЧИЛИЩЕ

Приета на Педагогически съвет с Протокол № 4 /22.02.2017 г. и

утвърдена със заповед №213/23.02.2017 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ:

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование. Тя е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на ОУ „Васил Левски“ - с. Борима за превенция на ранното напускане на образователната система са:

- ✦ Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 – 2020);
- ✦ План за 2016 – 2017 г. за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 – 2020);
- ✦ Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 – 2020);
- ✦ План за действие по изпълнение на Националната стратегия за образователната интеграция на етническите малцинства;
- ✦ Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014 – 2020);
- ✦ Национална стратегия за учене през целия живот (2014 – 2020);
- ✦ Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 – 2020);
- ✦ Национална стратегия за интегриране на ромите (2012 – 2020);
- ✦ Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието;
- ✦ Закон за предучилищното и училищното образование;
- ✦ Закон за младежта;
- ✦ Наредба за приобщаващото образование;
- ✦ Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване до 2020 г.;
- ✦ Областни и общински стратегически мерки за превенция от отпадане.

В Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 - 2020), преждевременното напускане на училище е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално - икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план. Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България. Необходими са широкообхватни мерки, насочени към осигуряване на: успешен преход между различните степени на образование, гъвкави и успешни възможности за преждевременно напусналите да продължат обучението си в системата на училищното образование с цел придобиване на ключови компетентности, разнообразни форми на обучение, признаване и валидиране на резултати от неформално обучение и информално учене, добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление - национално, регионално, местно и училищно. Един от факторите за преждевременно напускане на образователната система наложи въвеждането на единен Механизъм за противодействие на училищния тормоз, който има за цел да подпомогне училищата в усилията им за справяне с това явление.

Рискове:

Преждевременното напускане на училище води още до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване на качеството на живот на сегашното и на следващите поколения. Здравният статус и достъпът до ресурси и услуги, които могат да осигурят по-добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние, са в пряка зависимост от получената по-висока степен на образование. Посочените последствия са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременното напускане на училище върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на страната в средносрочен и дългосрочен план, поради което данните за дела на преждевременно напусналите образователната система в България не трябва да успокояват, а да насърчават изпълнението на всеобхватна и интегрирана политика за превенция на явлението, както и за неговото преодоляване там, където съществува.

Въпреки че в ОУ „Васил Левски“ – с. Борима не съществува риск от преждевременно напускане на училище от ученици, се разработи настоящата училищна програма като превенция за ранно напускане на училище.

Училищната програма за превенция на ранното напускане на училище се

базира на основните принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;
- В образователния процес не се допуска дискриминация основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, общественото положение, увреждане или друг статус;
- Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата;
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми;
- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес;
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация, следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване.

Настоящата Програма конкретизира изброените стратегически и нормативни документи в три основни направления:

1. Превенция на преждевременното напускане на училище в ОУ „Васил Левски“ – с. Борима чрез:
 - анализ на причините, водещи до отпадане от училище и напускане на образователната система;
 - идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на училище с оглед ограничаване на последиците от тях;
 - планиране на политики и мерки за преодоляване на рисковите фактори от отпадане.
2. Интервенция срещу преждевременното напускане на училище чрез:
 - повишаване участието и ангажираността на родителите;
 - утвърждаване на индивидуалното и групово наставничество;
 - кариерно ориентиране и консултиране.
3. Политики за компенсиране на ефекта от преждевременното напускане на училище:
 - създаване на подходящи условия за реинтегриране в образователната система на преждеременно напусналите я;
 - завръщане на преждеременно напусналите училище към формалната система на образование и обучение чрез

- използването на различни форми на обучение: дистанционна, индивидуална, самостоятелна;
- популяризиране на възможностите за учене;
- създаване на възможности за самостоятелно учене с цел признаване на резултати;
- кариерното ориентиране и консултиране съдействат за информиран избор на образователен и професионален път от семейството и детето, засилват мотивацията за оставане в училище и придобиване на образователна степен;
- обучение по предприемачество.

II. ОСНОВНИ ПРИЧИНИ ЗА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСКАНЕ:

В ОУ „Васил Левски“ – с. Борима няма ученици, които преждевременно напускат училище.

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории.

- ✓ Икономически;
- ✓ Социални;
- ✓ Образователни;
- ✓ Етнокултурни;
- ✓ Психологически;
- ✓ Институционални;
- ✓ Причини, свързани със здравния статус.

III. АНАЛИЗ:

Силни страни на ОУ „Васил Левски“:

- Квалифицирани учители, мотивирани за справяне с проблема;
- Интерактивни методи на обучение, използване на ИКТ;
- Целодневна организация на учебния ден;
- Извънкласни дейности;
- Възможности за изява;
- Създаване на приятелска среда;
- Добра материална база;
- Столово хранене в самостоятелен училищен стол;
- Работа по проекти;
- Училищен плод и училищно мляко;
- Училищен автобус;
- Безплатни учебници за учениците от I до VII клас;
- Своевременно уведомяване на родителите за допуснати отсъствия; училищна комисия за превенция;
- Безопасна и здравословна учебна среда – видеонаблюдение;
- Участие в апробирането на Система за ранно предупреждение за риск от отпадане в Северозападния и в Югоизточния райони;
- Липса на неизвинени отсъствия.

Слаби страни:

- Липса на ученическо самоуправление за създаване на подкрепяща среда за ученици, застрашени от отпадане;
- Недостатъчна ефективност на взаимодействието „училище –

- родители“.
- Рядко, но съществуващо нетолерантно отношение между учениците.

Възможности:

- Ранно идентифициране на децата в риск;
- Нови форми за по-голямо ангажиране на родителите;
- Ефективно включване на училищните и ресурсите на местната общност при реализиране на дейностите за превенция на отпадането от училище;
- Обучение на педагогическия екип да идентифицира и решава социалните, образователните, поведенческите и други проблеми, които поставят децата в риск от отпадане;
- Поддържане на портфолио на всеки ученик;
- Разширяване на извънкласните форми (проект „Твоят час – фаза 1“);
- Разширяване на връзките с другите институции.

Заплахи:

- Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на част от родителите;
- Липса на ефективни санкции за родителите;
- Нисък жизнен стандарт на част от населението, особено в селата Старо село, Голяма Желязна и Дълбок дол;
- Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от училище;
- Негативно влияние на приятелската среда, на „улицата“;
- Миграционни процеси, честа смяна на местопребиваването;
- Тревожна тенденция на нарастване броя на учениците, които напускат училище поради заминаване в чужбина.

IV. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА:

1. Създаването на условия за редовно присъствие в училище и активна работа по време на учебния час са важни за бъдещето на всеки ученик. Те са гаранция за неговия успех, залог за по-добро образование и по-големи възможности за реализация, условия за повишаване качеството на образованието им.

2. Сериозен проблем представлява и все по-налагащата се тенденция на незаинтересованост към учебния процес от страна на подрастващото поколение и пасивната роля на родителя в обучението на децата.

V. МЕРКИ (ДЕЙНОСТИ) ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО ОТ УЧИЛИЩЕ:

1. Своевременно идентифициране на признаците за изоставане в усвояването на учебния материал и застрашеност от отпадане.
2. Изготвяне на ежедневна информация за отсъстващите за деня ученици и причините за отсъствието; ежемесечни отчети от класните ръководители за броя на отсъствията и причините, поради които учениците отсъстват.
3. Редовно подаване на данни в платформата на Система за ранно предупреждение за риск от отпадане от училище.
4. Анализ на постиженията на застрашените от отпадане ученици и

осъществяване на педагогическа подкрепа от страна на учителите и училищното ръководство.

5. Провеждане на допълнителна и индивидуална работа по отделни учебни предмети, предоставяща възможности за индивидуален темп при усвояване на учебния материал от застрашените от отпадане ученици.
6. Определяне на ученици, които са безспорни авторитети пред съучениците си за наставници на учениците, застрашени от отпадане.
7. Посредничество между ученикът – наставник и родителя на застрашения ученик.
8. Включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни дейности.
9. Включване на всички ученици в целодневната организация на учебния ден.
10. Дейности за повишаване грамотността на учениците.
11. Откриване на силните страни на личността.
12. Развиване на силните страни на личността чрез индивидуална работа с учениците или включването им в групи за извънкласни дейности.
13. Осигуряване на публични изяви на учениците с изявени дарби.
14. Участие на ученика в дейности в полза на класа или училището.
15. Повишаване качеството и ефективността на въздействие върху подрастващите чрез създаване на специфична образователна и възпитателна интерактивна среда.
16. Поставяне на ученика в активна позиция по отношение на усвояването на нови знания и практическа приложимост на преподавания материал.
17. Превръщане на училището в приятно и желано място за учениците чрез използване на иновативни педагогически методи и форми на преподаване.
18. Изграждане на съдържателен и многообразен образователен процес. Осъществяване на оптимално ниво на вътрешна мотивация у учениците чрез целенасочена образователно – възпитателна работа, свързана с училищни и извънучилищни мероприятия и дейности.
19. Провеждане на дискусии с учениците по предложени от тях теми, засягащи актуален проблем.
20. Възлагане на отговорни индивидуални задачи на учениците, за да се почувстват значими, за да се мотивират и успяват.
21. Приобщаване на учениците към общочовешките ценности и подготовката им за пълноценен живот в съвременните обществено – икономически условия.
22. Утвърждаване на превантивна възпитателна работа в училище с акцент всеки свободен учител да отговаря за отстранените от час ученици.
23. Здравно образование и възпитание – лекции, беседи, семинари.
24. Осъществяване на ефективен диалог между училището и семействата на застрашените от отпадане ученици.
25. Въвеждане на алтернативи на традиционната родителска среща – неформални срещи „На кафе“, „На пикник“, „На разходка“, „На гости“ и др.
26. При получена информация, че ученик е заминал в чужбина със семейството си, класният ръководител лично се осведомява за обстоятелствата.

27. При планирано пътуване в чужбина родителят предварително писмено уведомява класния ръководител или директора относно обстоятелствата за пътуването и времетраенето му.
28. Информирание на Дирекция „Социално подпомагане“ за ученици, които са допуснали 5 неизвинени отсъствия в рамките на един месец.
29. Родителите/учениците се задължават да уведомят своевременно класния ръководител при необходимост от отсъствие по здравословни причини.
30. Ежемесечна проверка от класните ръководители на ученическите книжки, като изискват наличието на подпис на родител срещу вписаните оценки, отсъствия и бележки по поведението.
31. Своевременно информирание на родителите за отсъствията, успеха и дисциплината на учениците.
32. Класният ръководител следи за редовното посещаване на консултациите и допълнителните занимания с учениците от класа.
33. Провеждане на консултации с ученици и родители по график, утвърден от директора.
34. Сътрудничество с различни институции: община Троян, МВР, Дирекция „Социално подпомагане“, отдел „Закрила на детето“, Център за обществена подкрепа и др.

VI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

1. Приложен единен комплекс от политики, планове и мерки на местно и училищно ниво, съответстващи на националните и основаващи се на системно наблюдение, анализ, оценка, редовна отчетност и прозрачност, от които да произтичат коригиращи действия, развиване на ресурси и насочване на въздействието съобразно установените потребности.
2. Подобряване съществуващите механизми и процедури за управление на информацията с оглед създаване и усъвършенстване на Регистър на движението на учениците, позволяващ проследяване на всеки конкретен случай на ученик в риск от преждевременно напускане на училище.
3. Подобрени резултати от обучението и осигурена подходяща образователна подкрепа за развитието на всеки ученик, включително на ученици от уязвими етнически общности и на ученици със специални образователни потребности
4. Предложени междусекторни услуги за образователна и социална подкрепа.
5. Синхронизирано образование и обучение с изискванията на пазара на труда.